

najbolj napredovalo geografsko poznavanje, je jasno, saj so neprestano iskali krajev, kjer bi bil lov uspešnejši, ne meneč se pri tem seveda za znanstveni napredek. Šele leta 1773. čitamo o prvi ekspediciji v teh vodah, ki ni imela naravnost trgovskih interesov. Mesto Hull na Angleškem je že od leta 1598. nadalje pošiljalo ladje na lov v severne pokrajine, in sicer najprvo proti Islandiji in pa v dežele okoli Severnega Rtiča. Šli so pa polagoma dalje proti severu, našli nanovo Medvedji Otok in dospeli do Spitsbergov. — Znano nam je, da so te pokrajine Rusi in Normani že davno poznali, a Normani so bili lov tukaj kolikor-toliko opustili, Rusi so pa obrnili svojo pozornost naravnost na sever, proti Novaji Zemlji itd.

Anglež Francis Cherry je opremil ladjo „Grace“, kapitan Stephen Bennett je odkril otok, ki so ga kmalu spoznali kot Medvedji Otok. Kakor leta 1603., je odpotoval Bennett tudi leta 1604. proti novi deželi, prišel je tja, a tok je bil tako močan, da se je moral zasidrati proč od otoka, šele s čolnom so dospeli tja, videli neizmerne množice ptičev in vse polno mrožev, nato so leta 1605. zopet prišli, ubili veliko mrožev in napravili krasen dobiček s prodajo zob, ribjega sala in masti. Našli so tudi svinčeno rudo in je naložili za več kot 30 ton. Leto za letom so obiskovali otok, leta 1608. pripeljali tudi prvega živega mroža v London, vzbudil je velikansko zanimanje. Leta 1607. je obiskal na povratku iz Grenlandije in Spitsbergov Medvedji Otok tudi slavni Hudson.

Drygalski nam opiše Medvedji Otok v lanskem letniku časopisa „Geographische Zeitschrift“. Strm je, ves skalnat, neprestano se zaganja morje vanj,

goste megle ga obdajajo, težko je torej priti do njega. Topli tok od juga in mrzli polarni tok se srečata tukaj, menjava tople in mrzle vode povzroča megle, ki se oklenejo otoka kot mokra odeja. Nekaj pristanišč je dobro porabnih, a težko je priti do njih, tudi iz otoka sem. Južno pristanišče — pod tem imenom je sedaj splošno znano, zato lastno ime —, kjer je na povratku od Spitsbergov postala tudi Zeppelinova ekspedicija, ima tako strme stene, da je mogoče le po lestvah dospeti na otok. Izredno puste zapuščene planote se razprostirajo po notranjosti, pokriva jih preperelo apnenično kršje; še bolj pusto je to ozemlje, ker je organska narava popolnoma izginila, le ob bregu vidimo številne jate ptic. Tudi otoki Južnega Morja niso razvajeni od narave, še težje je priti do njih, a nobeden ne napravi tako pustega vtisa, vtisa zapuščeniosti in žalosti kot otok medvedov. Dočim je živalstvo na jugu še vedno bogato, skoro ne pozna človeka in ne beži pred njim, je tukaj sedaj skoro popolnoma uničeno. Delovanje človeka skoz več stoletij je napravilo iz dežele veselega življenja neizmerno žalostno puščavo; moči, ki delujejo v oddaljenih teh pasovih, so ob obrežju kipeči morski valovi, na višinah pa megla in veter. Morje razjeda skalo in votli hodnike ter jame, plasti zgoraj nimajo več opore, zdrknejo v morje, ki jih sprejme v naročje s krohotom, otok je vedno manjši. Obiščejo ga včasih lovci in ribiči; nemška štacija za povzdigo ribarstva na visokem morju, ustanovljena pred desetletjem, je opuščena, otok sameva kot je sameval tedaj, ko so ga odkrili in pozdravili iz malih svojih ladjic Normani. (Dalje.)

PESEM.

Zložil Bogumil Gorenjko.

Pa kadar grem čez polje,
se klanja mi pšenica;
in kadar grem čez polje,
me kliče prepelica:

„Oj kmet, poglej zdaj žita
visoka pet pedi;
oj kmet, glej sredi žita
oj kaplje glej krvi!“

Saj to ni makov cvet,
ki klil bi sred polja —
to vroča kri srca
je tvojega, o kmet!“

In kadar grem čez polje,
odkrijem se pšenici
in krvi med pšenico
odkrijem se.

